

Förvaltningsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om tillhandahållande av digitala tjänster och lag om ändring av lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om tillhandahållande av digitala tjänster och lag om ändring av lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (RP 60/2018 rd): Ärendet har remitterats till förvaltningsutskottet för betänkande och till kommunikationsutskottet för utlåtande.

Utlåtande

Följande utlåtande har lämnats i ärendet:

- kommunikationsutskottet KoUU 33/2018 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Tomi Voutilainen, finansministeriet
- lagstiftningsråd Marietta Keravuori-Rusanen, justitieministeriet
- ledande expert Minna Bloigu, inrikesministeriet
- specialsakkunnig Tero Huttunen, undervisnings- och kulturministeriet
- regeringsråd Janne Öberg, undervisnings- och kulturministeriet
- konsultativ tjänsteman Mikael Åkermarck, kommunikationsministeriet
- konsultativ tjänsteman Merja Heikkonen, social- och hälsovårdsministeriet
- dataombudsman Reijo Aarnio, dataombudsmannens byrå
- överinspektör Pamela Sarasmo, Diskrimineringsombudsmannens byrå
- överinspektör Johanna Koskela, Regionförvaltningsverket i Södra Finland
- specialsakkunnig Taito von Konow, Skatteförvaltningen
- ansvarig planerare Raila Äijö, Folkpensionsanstalten
- datasäkerhetschef Urpo Kaila, CSC - IT-centret för vetenskap
- äldre samordnare Jessica Parland-von Essen, CSC - IT-centret för vetenskap
- specialsakkunnig Tuula Seppo, Finlands Kommunförbund
- sekreterare Anssi Kemppi, Pensionärsförbundens intresseorganisation PIO rf
- expert Elina Kamppi, Finanssiala ry
- servicechef, Synskadades förbund rf Iiro Nummela, Handikappforum rf.

Betänkande FvUB 27/2018 rd

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Riksdagens justitieombudsmans kansli
- justitiekanslersämbetet
- Migrationsverket
- Polisstyrelsen
- Svenska Finlands folkting
- Befolkningsregistercentralen
- Utbildningsstyrelsen
- Kommunikationsverket
- Riksomfattande handikapprådet
- Posti Group Abp
- OP Gruppen
- Finlands näringsliv rf
- Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ry.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att det stiftas en lag om tillhandahållande av digitala tjänster. Lagen är ny, och genom den genomförs på det nationella planet Europaparlamentets och rådets direktiv om tillgänglighet avseende offentliga myndigheters webbplatser och mobila applikationer. Det föreslås också bestämmelser om skyldigheten för myndigheter och andra som sköter offentliga förvaltningsuppgifter att tillhandahålla digitala tjänster för kunderna inom förvaltningen och om skyldigheterna i anslutning till detta.

Vissa bestämmelser i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet ska enligt förslaget upphävas och ändras, eftersom de motsvarar bestämmelser i den nya lag som föreslås.

Ett mål med den föreslagna lagen är att främja tillhandahållandet av högklassiga och informationssäkra digitala tjänster inom den offentliga sektorn och att ge sådana grupper i samhället som har särskilda behov bättre förutsättningar att använda den offentliga sektorns digitala tjänster på egen hand. Det föreslås bestämmelser om metoder för att göra de digitala tjänsterna tillgängligare och säkerställa att tillgänglighetskraven blir effektivt genomförda.

Det är meningen att bestämmelserna om tillgänglighet också ska tillämpas på digitala tjänster som tillhandahålls av offentliga företag som är verksamma inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster och av sammanslutningar inom den finansiella sektorn. Lagens tillgänglighetskrav föreslås vidare bli tillämpade i vissa fall där myndigheterna finansierar utvecklandet och förvaltningen av digitala tjänster.

Lagen får bestämmelser om de allmänna grunderna för tillgänglighetskraven, om tillgänglighetsutlåtanden, om tillsynsmyndigheten och dess uppgifter samt om skyldigheten att tillgodose rättigheterna för dem som använder webbplatser och mobilapplikationer. Utöver de föreslagna bestämmelserna kommer Europeiska kommissionen att separat anta närmare genomförandeakter om tillgänglighetskraven och tillgänglighetsutlåtandena.

Betänkande FvUB 27/2018 rd

Lagarna avses träda i kraft den 1 september 2018.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Lagen om tillhandahållande av digitala tjänster

Syftet med den föreslagna lagen om tillhandahållande av digitala tjänster (lagförslag 1) är att främja vars och ens möjligheter att använda digitala tjänster på lika villkor genom att tillgången till tjänster, informationssäkerheten, tjänsternas kvalitet och innehållets tillgänglighet förbättras. Genom de föreslagna lagarna genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2102 om tillgänglighet avseende offentliga myndigheters webbplatser och mobila applikationer (nedan webbtillgänglighetsdirektivet). Syftet med direktivet är att göra offentliga myndigheters webbplatser och mobila applikationer mer tillgängliga för användare, särskilt personer med funktionsnedsättning.

Det föreslagna 2 kap. innehåller bestämmelser om digitala tjänster som myndigheterna ordnar för allmänheten. De bestämmelserna hänger samman med ett nationellt regleringsbehov. De baserar sig huvudsakligen på gällande bestämmelser i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), men de uppdateras nu för att motsvara dagens förhållanden. Den nya lagen innehåller särskilt bestämmelser om myndigheternas skyldigheter när det gäller att ordna digitala tjänster. Det är också orsaken till att lagförslag 2 innehåller förslag om upphävande av vissa bestämmelser i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet. Syftet med den nya lagen är att främja utbudet på och tillgången till myndigheternas digitala tjänster på ett sätt där förvaltningens kunder i fortsättningen kan uträtta sina ärenden elektroniskt i så gott som alla situationer som kräver kontakt med myndigheter.

Enligt webbtillgänglighetsdirektivet är de grundläggande kraven på tillgänglighet att innehållet i de digitala tjänsterna är begripligt och möjligt att uppfatta samt att komponenterna i ett användargränssnitt och navigeringen är hanterbara och robusta (driftsäkra). Tillgänglighetskraven ger förvaltningens kunder bättre möjligheter att sköta kontakterna med myndigheter och andra viktiga tjänsteleverantörer elektronisk med hjälp av digitala tjänster. Kraven kommer att preciseras utifrån europeiska standarder. Dessutom kommer kommissionen att ta fram tekniska specifikationer, som kommer att ingå i en genomförandeakt.

Tillgänglighetskraven främjar i synnerhet möjligheterna för synskadade, döva, personer med motoriska funktionsnedsättningar och personer med läs- och skrivsvårigheter att få information om myndigheternas verksamhet med hjälp av digitala tjänster och att klara av sin myndighetskontakt självständigt. Också för äldre personer innebär ökad tillgänglighet bättre möjligheter att själva sköta sina ärenden oberoende av tid och plats. Förvaltningsutskottet anser att de föreslagna bestämmelserna totalt sett främjar god förvaltning och lika villkor för alla i ett allt mer digitalt samhälle. Dessutom bidrar den föreslagna lagen genomförandet av FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Det räcker inte med att enbart tillhandahålla tillgängliga digitala tjänster, utan det krävs också användarstöd och rådgivning både när det gäller elektroniska tjänster och när det gäller apparaterna.

Betänkande FvUB 27/2018 rd

Det går exempelvis att bidra till inlärnigen av digitala tjänster genom att erbjuda en möjlighet att öva myndighetskontakter i testmiljö. Samtidigt bör det beaktas att alla inte har tillgång till informationsteknik (it) eller förmåga att använda tekniken. Och även om tillgänglighetskraven uppfylls garanterar det inte att alla har möjlighet att uträtta ärenden digitalt utan tekniska hinder i tjänsten. Därför poängterar utskottet att myndigheterna som en del av jämlikhetsarbetet ska se till att det finns ett tillräckligt urval tjänster för de olika användargrupperna. Detta är också något som god förvaltning kräver. Uppfyllda tillgänglighetskrav befriar inte en myndighet från skyldigheten att sörja för behörig service på alternativa sätt i enlighet med förvaltningslagen. Detta innebär till exempel att det finns adekvat telefonservice och tillräckligt många myndighetsgemensamma serviceställen och att myndigheterna har tillräckligt med egna serviceställen. I fortsättningen bör man också titta på möjligheterna att utveckla andra lösningar, exempelvis elektroniska fullmakter, för att främja användningen av digitala tjänster.

Särskilda bestämmelser om tillgodoseende av språkliga rättigheter finns i språklagstiftningen. Väsentligt för språkgrupperna är också rekommendationen JHS 173, som gäller utveckling av servicen. Den fäster uppmärksamhet i synnerhet vid hur de olika språkgrupperna bör beaktas när offentliga digitala tjänster utvecklas. Den fäster avseende vid de språkliga rättigheterna för såväl finsk-, svensk- och samiskspråkiga som teckenspråkiga när myndigheter ordnar digitala tjänster. Som utskottet ser det kan den föreslagna lagen bedömas ha positiva effekter för de språkliga rättigheterna exempelvis när det gäller kravet på att innehållet ska vara begripligt. När digitala tjänster planeras och utvecklas måste man redan från början beakta hur de språkliga rättigheterna ska tillgodoses i praktiken, understryker utskottet. Utskottet vill också poängtera vikten av lättläst språk.

Sammantaget sett anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslagen, men med följande synpunkter och ändringsförslag.

Tillgänglighetsdirektivet

Kommissionen lade fram ett förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar vad gäller tillgänglighetskrav för produkter och tjänster (COM(2015) 615 final) den 2 december 2015. Förslaget har kallats tillgänglighetsdirektivet och det föreslagna direktivet avses delvis också gälla webbtillgänglighet. Det ska bland annat tillämpas på olika terminaler, men också på webbplatser för kollektivtrafiktjänster med flyg, buss, på järnväg och på vatten och på mobilapplikationer samt på e-handel och banktjänster för konsumenter. Direktivutkastet innehåller förslag till bestämmelser om en presumtion om överensstämmelse för produkter och tjänster. Presumtionen innebär att sådana produkter och tjänster ska förutsättas överensstämma med tillgänglighetskraven enligt direktivet som överensstämmer med de harmoniserade standarder eller delar av dem till vilka hänvisningar har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning. Enligt inhämtad utredning finns det i dagsläget bara en harmoniserad standard där tillgänglighetskrav på webbplatser och mobila applikationer fastställs. Enligt uppgift avser tillgänglighetskraven i de båda direktiven samma sak i fråga om webbplatser och mobila applikationer.

Det föreslagna tillgänglighetsdirektivet har nu nått trepartsfasen, erfar utskottet. Avsikten är att tillgänglighetsdirektivet ska träda i kraft under första halvåret 2019, och därefter inleds en tvåårig

Betänkande FvUB 27/2018 rd

övergångstid för att införliva direktivet i den nationella lagstiftningen. Avsikten är enligt uppgift att de tillgänglighetskrav på webbplatser och mobila applikationer som följer av tillgänglighetsdirektivet ska införlivas i lagen om tillhandahållande av digitala tjänster till den del lagen ännu inte motsvarar de kraven.

Uppföljning

Utskottet ser den föreslagna lagen om tillhandahållande av digitala tjänster som ett viktigt framsteg med avseende på den nationella digitala infrastrukturen, medborgarnas rättigheter och informationssäkerhet samt likabehandlingen. Det som är väsentligt för huruvida propositionens mål ska nås är hur regleringen genomförs i praktiken. Utskottet understryker vikten av anvisningar och rådgivning och av att tillgängligheten förbättras och utvecklas i samarbete med olika aktörer.

Enligt uppskattning kommer verkställandet av regleringen att orsaka både kostnader av investeringsnatur och fortlöpande kostnader för de organisationer som omfattas av lagen. Kostnaderna kan variera mellan organisationerna emellan beroende på i vilket skede av livscykeln de digitala tjänsterna befinner sig och på hur organisationen har beaktat tillgänglighet i sina nuvarande tjänster eller förberett sig på att fylla kraven exempelvis vid anskaffningar. Enligt propositionen ska kostnaderna täckas med befintliga anslag. Utskottet påpekar att detta inte får äventyra fullgörandet av myndighetsuppgifterna. Dessutom vill utskottet accentuera vikten av att tillsynsmyndigheterna har behövliga resurser.

Man måste följa konsekvenserna av det föreslagna regelverket om digitala tjänster, även hur tydliga och fungerande de är samt de ekonomiska konsekvenserna, och göra en utvärdering exempelvis när tillgänglighetsdirektivet genomförs nationellt eller i samband med den första rapporteringen till kommissionen av hur webbtillgänglighetsdirektivet genomförts, dvs. 2021. Det är motiverat att i det sammanhanget också bedöma tillgänglighetskravens tillämpning när det gäller innehållet, och att då beakta den tekniska utvecklingen och andra omständigheter.

Vissa frågor som gäller lagens tillämpningsområde

Allmänt

Den föreslagna lagen om tillhandahållande av digitala tjänster innehåller bestämmelser som preciserar tillämpningsområdet. Bestämmelserna gäller berörda organisationer och tjänsternas innehåll. Tillgänglighetsbestämmelserna gäller bland annat myndigheter och offentligrättsliga inrättningar. Under vissa i lagen närmare angivna förutsättningar blir bestämmelserna tillämpliga också på aktörer som utför offentliga förvaltningsuppgifter eller har en nära relation till den offentliga förvaltningen. Till vissa delar avses de också gälla aktörer inom den privata sektorn.

De föreslagna tillgänglighetsbestämmelserna ska också tillämpas på föreningar och andra aktörer som fått finansiering uttryckligen för utveckling och användning av digitala tjänster av en i lagen avsedd myndighet, när finansieringen uppgår till minst hälften av utvecklingskostnaderna eller de årliga underhållskostnaderna. Utskottet understryker för klarhets skull att lagen exempelvis inte tillämpas på digitala tjänster som en förening driver med allmänt understöd. Digitala tjänster inom tredje sektorn omfattas av lagens tillämpningsområde med stöd av den föreslagna bestäm-

Betänkande FvUB 27/2018 rd

melsen till den del det beviljas riktad finansiering för utveckling och underhåll av tjänsterna, påpekar utskottet. På vissa områden är tredje sektorn en betydande producent av digitala tjänster uttryckligen för de grupper med särskilda behov som avses i lagen. Regleringen kan också komma att gälla en organisation inom tredje sektorn på grund av dess ställning som offentligrättslig inrättning, om de i lagen angivna kriterierna enligt direktivet är uppfyllda.

Dessutom bör det också i detta sammanhang betonas att det föreslagna 2 kap. bara gäller myndigheter. Det innebär att kapitlet inte kan komma att bli tillämpligt exempelvis på de offentlig-rättsliga inrättningar som lagen avser.

Enligt propositionen gäller särskilda bestämmelser i fråga om tillämpningen av lagen på evangelisk-lutherska kyrkans digitala tjänster. I fråga om det har regeringen lämnat riksdagen en proposition med förslag till lag om ändring av kyrkolagen (RP 113/2018 rd).

Identifieringstjänster för stark autentisering samt internetbetalning

Den föreslagna 3 § 1 mom. 4 punkten innebär att tillgänglighetskraven ska tillämpas på identifieringstjänster som tillhandahålls av sådana leverantörer av identifieringstjänster som finns införda i det register som avses i 12 § i lagen om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster (617/2009) och på sådana delar av digitala tjänster som används via en i 3 § 1 mom. 8 punkten i lagen om förvaltningens gemensamma stödtjänster för e-tjänster (571/2016) avsedd samlad förvaltningstjänst för internetbetalning och som det går att sköta betalningsuppdrag med.

Flera myndigheters digitala tjänster kan användas tack vare identifieringstjänster för stark autentisering. Den enda möjligheten för den som vill använda myndigheternas e-tjänster interaktivt och exempelvis titta på sina e-recept och patientuppgifter på OmaKanta (Mina Kanta-sidor) är att göra det med hjälp av stark autentisering. Om dessa identifieringstjänster inte till innehållet fyller tillgänglighetskraven, kan det hända att personer med funktionsnedsättning och andra grupper med särskilda behov inte har åtkomst till tjänsten, även om myndighetens tjänst i övrigt skulle uppfylla kraven. Det räcker heller inte med att myndigheterna använder bara en identifieringstjänst, eftersom det kan ha inverkan på ambitionerna att utveckla marknaden för sådana tjänster. Dessutom är det ett sätt att tillhandahålla tjänster kundorienterat när också myndigheternas tjänster tillåter identifiering med olika identifieringstjänster. Ett kundorienterat upplägg ingår i serviceprincipen enligt förvaltningslagen. Även möjligheten till internetbetalning ingår i servicen på många myndigheter, vilket innebär att också betalningstjänsterna måste vara tillgängliga för att myndighetens serviceprocess ska fungera. Utskottet anser att de föreslagna bestämmelserna har vägande samhällsrelaterade skäl. Vidare fullgörs åtaganden som följer av FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning genom propositionen och de föreslagna utvidgningarna av tillämpningsområdet.

Också kommunikationsutskottet anser det vara befogat att tillgänglighetskraven utsträcks också till de identifieringstjänster som tillhandahålls av de leverantörer av tjänster med stark autentisering som är införda i det register som avses i 12 § i lagen om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster (617/2009). I ett flertal andra betänkanden och utlåtanden har det utskottet understrukit behovet av att bättre tillgänglighetsanpassa digitala tjänster. Elektronisk identifiering spelar en framträdande roll för många tjänster av stor relevans för många människor, och tillgäng-

Betänkande FvUB 27/2018 rd

ligheten måste därför förbättras också för elektronisk identifiering, konstaterar kommunikationsutskottet.

Förvaltningsutskottet understryker att de föreslagna bestämmelserna kommer att tillämpas bara på de tjänster som nationellt har införts i det register som avses i 12 § i lagen om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster (617/2009). Det bör också poängteras att tillgänglighetskraven tillämpas på sådana digitala tjänster i anslutning till identifieringstjänster, och att tillämpningsområdet således inte inbegriper identifieringsverktygen, utan innehållet i de webbplatser eller mobila applikationer vid identifieringstransaktioner. Enligt utskottets uppfattning bör de utmaningar som förhindrar användningen av identifieringsverktyg tills vidare främst lösas i enlighet med diskrimineringslagen (1325/2014) genom rimliga anpassningar. Det tillgänglighetsdirektiv för produkter och tjänster som EU håller på att utforma kan medföra krav också för identifieringsverktyg.

Utskottet påpekar för klarhets skull att det inte är meningen att lagförslaget på tillgänglighetsgrunder ska begränsa användningen av olika identifieringstjänster i Europa när användningen är tekniskt möjlig. Enligt den s.k. eIDAS-förordningen (förordning (EU) nr 910/2014), som gäller identifieringstjänster, måste anmällda medel för elektronisk identifiering på vissa villkor godkännas i den offentliga sektorns nättjänster. Med andra ord måste en utländsk användare kunna identifiera sig i en finländsk offentlig nättjänst med ett utländskt anmält identifieringsverktyg. Exempelvis utesluts en digital tjänst som en myndighet tillhandahåller för identifiering inte från webbtillgänglighetsdirektivets tillämpningsområde även om eIDAS-förordningen är tillämplig på tjänsten.

Bank- och försäkringstjänster

Regeringen föreslår att tillgänglighetskraven också ska gälla kreditinstitutens, betalningsinstitutens, värdepappersföretagens, försäkringsbolagens och försäkringsföreningarnas webbplatser och mobila applikationer, när organisationerna tillhandahåller dem för allmänheten (3 § 1 mom. 6 punkten). Det rör sig om en nationell utvidgning i förhållande till webbtillgänglighetsdirektivet, dvs. den bygger inte på direktivet.

Utskottet har från bank- och finanssektorns sida gjorts uppmärksam på att kreditinstitutslagen (610/2014) och diskrimineringslagen redan nu innebär kontroll av att det finns tillgång till banktjänster. I yttrandena om detta uttrycks oro för att överlappande reglering håller på att införas och för hur de inhemska företagen i finanssektorn ska klara sig i konkurrensen mot utländska företag. Enligt yttrandena bör de nationella bestämmelserna om finanssektorn utarbetas först när tillgänglighetsdirektivet genomförs nationellt. Det har också framförts att propositionen inte innehåller någon motivering till att också alla kreditinstitut, försäkringsbolag och värdepappersföretag ska regleras genom webbtillgänglighetslagen och inte enbart identifieringstjänster för stark autentisering inom offentlig service, betalningstjänster och lagstadgade försäkringar.

I propositionen motiveras regleringen bland annat med att bankers och andra betalningsinstituts digitala tjänster till stora delar, antingen direkt eller indirekt, är en del av sådana digitala tjänster som tillhandahålls av myndigheter, till den del som det till tjänsten anknyter betalningsfunktioner eller om en myndighet som resultat av den process som sköts med hjälp av tjänsten betalar olika

Betänkande FvUB 27/2018 rd

förmåner och ersättningar till förvaltningskunder. Tjänster som tillhandahålls av banker och andra betalningsinstitut hör alltså till helheten myndighetstjänster och då är det viktigt att tjänsterna i sin helhet kan omfattas av samma tillgänglighetskrav. Med detta vill man säkerställa att personer med funktionsnedsättning och andra grupper med särskilda behov kan sköta alla sina serviceprocesser med en myndighet. Det att regleringen utsträcks till att gälla kreditinstitut, betalningsinstitut och värdepappersföretag kan anses vara behövt med tanke på förverkligandet av tillgängligheten när det gäller myndigheters digitala serviceprocesser. Vidare står det i motiveringen att man med en utvidgning av tillämpningsområdet för regleringen också säkerställer att företag i finansbranschen som har olika serviceutbud inte blir tvungna att tillämpa olika bestämmelser. Eftersom kreditinstituten har en särskild skyldighet att tillhandahålla grundläggande banktjänster och att bara av grundad anledning vägra öppna sådana, kan tillgänglighetsproblem i fråga om banktjänstens innehåll de facto utgöra ett hinder för att den i kreditinstitutslagen föreskrivna rätten tillgodoses på så sätt att kunden självständigt kan sköta sina grundläggande banktjänster, står det också i motiveringen. Med tillgänglighetsregleringen främjas således också kundens rätt att självständigt använda grundläggande banktjänster.

Utskottet välkomnar den principiella utgångspunkten i propositionen om att utvidga tillämpningsområdet för tillgänglighetskraven i förhållande till direktivet. Syftet är då att säkerställa fungerande servicehelheter, främja likabehandling och fullgöra de skyldigheter som följer av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. I ingressen till direktivet uppmuntras medlemsstaterna att utvidga tillämpningen.

Med tanke på det dagliga livet är det motiverat att bestämmelserna om tillgänglighet tillämpas i större utsträckning på de grundläggande tjänsterna. Då kan man sörja för att tillgänglighetskraven tillämpas enhetligt oberoende av tjänst eller tjänsteleverantör. Definitionen av grundläggande banktjänster bygger på EU:s betalkontodirektiv (direktiv 2014/92/EU), och den är förhållandevis snäv när man i huvudsak beaktar de behov som gäller betalning och stark autentisering. Också andra banktjänster, exempelvis avseende placeringar och bostadslån, kan anses vara väsentliga när man eftersträvar att olika befolkningsgrupper ska kunna delta i samhällelig verksamhet som fullvärdiga samhällsmedlemmar. När tillgänglighet beaktas i de digitala tjänsterna har dessutom tjänsteleverantörerna bättre möjligheter att allt mer föra över service till webben.

Det framgår av propositionsmotiven att både banksektorn och försäkringssektorn i stor utsträckning har övergått till elektroniska nättjänster. Det väsentliga när webbtillgänglighetsdirektivet ska genomföras är att de grundläggande tjänsterna ska finnas tillgängliga på webben när serviceställena och kontoren minskar. Som ett exempel kan nämnas att ansökningarna om försäkringsersättning för skador numera huvudsakligen lämnas in elektroniskt på webben. Tillgängliga försäkringstjänster, inklusive lagstadgade och frivilliga försäkringar, ger till största delen grupper med särskilda behov möjlighet att uträtta ärenden självständigt. Det kan vara tekniskt svårt eller omöjligt att på webbplatser börja hålla isär de tjänster som gäller exempelvis lagstadgade och frivilliga trafikförsäkringar. Försäkringstjänsterna bildar helheter som innehåller både tjänster som gäller obligatoriska försäkringar som anknyter till en offentlig förvaltningsuppgift och frivilliga försäkringstjänster. Med tanke på en lyckad serviceprocess är det tydligare om samma tillgänglighetskrav tillämpas på en servicehelhet, menar utskottet. Om samma tillgänglighetskrav inte till alla delar tillämpas på tjänster inom en helhet, kan det hända att en enskild fråga blir föremål för en granskning också med avseende på eventuell indirekt diskriminering. Enligt grundlagsutskot-

Betänkande FvUB 27/2018 rd

tets tolkningspraxis är tillhandahållande av lagstadgade försäkringar en offentlig förvaltningsuppgift där bestämmelserna om myndighetsverksamhet ska följas, eftersom det är att anse som offentlig verksamhet enligt grundlagen (t.ex. GrUB 25/1994 rd och GrUU 31/2014 rd). Det innebär att tillgänglighetskraven under alla omständigheter delvis måste tillämpas på försäkrings-tjänster med tanke på att de grundläggande fri- och rättigheterna ska tryggas, eftersom tjänsterna har karaktären av offentliga förvaltningsuppgifter.

Enligt propositionen är avsikten med att tillämpningsområdet utvidgas till alla aktörer inom finansbranschen att säkerställa att branschföretag som har olika serviceutbud inte blir tvungna att tillämpa olika bestämmelser. Om bestämmelserna bara gäller de företag som tillhandahåller lagstadgade försäkringar, kommer andra som har verksamhet på samma marknad inte att omfattas av reglering i samma utsträckning på en konkurrensutsatt marknad. Utskottet menar att detta kan visa sig vara problematiskt med avseende på marknadsreglerna. Utskottet hänvisar också till propositionsmotiven, där det står att tillgängliga banktjänster kommer att vara en konkurrensfördel för finländska banker i förhållande till utländska banker.

Om en person med funktionsnedsättning till följd av problem med tillgängligheten inte kan använda en banks eller ett försäkringsbolags digitala tjänster, måste personen kunna ta sig till ett serviceställe, vilket i allmänhet innebär anlitande av transportservice eller assistent eller båda. Enligt diskriminerings- och jämställdhetsnämndens avgörandepraxis kan sådan tjänsteproduktion innebära indirekt diskriminering. Det finns allt färre kontor och därför går det inte nödvändigtvis att uträtta ärenden på hemorten. Detta är viktigt också med tanke på samhällets kostnader, påpekar utskottet.

Dessutom vill utskottet hänvisa till det som sägs ovan om tillgänglighetsdirektivet och dess nationella genomförande. Det direktivet avses vara ett minimiharmoniseringsdirektiv, vilket innebär att det inte finns några hinder för mer omfattande reglering i det avseendet.

Sammantaget anser förvaltningsutskottet att den föreslagna regleringen är ändamålsenlig och motiverad med den räckvidd som regeringen föreslår.

Intranät och extranät på arbetsplatser

Enligt propositionen ska lagen inte tillämpas på webbplatser på intranät eller extranät eller mobilapplikationer som används på arbetsplatser och är avsedda för ett begränsat antal personer (3 § 3 mom. 1 punkten i lagförslag 1). Efter det att propositionen överlämnades har Europeiska kommissionen emellertid i samband med arbetet med att ta fram genomförandeakter föreslagit en tolkning som innebär att den på direktivet baserade avgränsningen av tillämpningsområdet bara kan tillämpas på sådana intranät och extranät som skapats före den 23 september 2019. För nya eller helt omarbetade intranät och extranät som också används på arbetsplatser och som publiceras efter det ska tillgänglighetskraven gälla. Därför behöver den föreslagna begränsningen av tillämpningsområdet ändras för att motsvara den tolkning som kommissionen fört fram. Utskottet påpekar att detta ger personer med funktionsnedsättning bättre möjligheter att få jobb och att klara sig självständigt i arbetet. Utskottet hänvisar i detta avseende till det som sägs i detaljmotiveringen.

Betänkande FvUB 27/2018 rd

Begränsning i fråga om småbarnspedagogik och undervisning

Regeringen föreslår med stöd av det nationella handlingsutrymme som webbtillgänglighetsdirektivet medger att lagen inte ska tillämpas på småbarnspedagogisk verksamhet enligt lagen om småbarnspedagogik (36/1973) eller på undervisning enligt lagen om grundläggande utbildning (628/1998), gymnasielagen (629/1998), lagen om yrkesutbildning (531/2017), lagen om fritt bildningsarbete (632/1998), universitetslagen (558/2009) och yrkeshögskolelagen (932/2014), när en webbplats eller mobilapplikation kommer till i samband med den småbarnspedagogiska verksamheten eller undervisningen och används i en avgränsad grupp under en viss tid (3 § 3 mom. 2 punkten). Enligt motiveringen till propositionen kan detta avse till exempel ett övningsarbete eller försök som eleverna eller studerandena gör. Också de digitala tjänster som skapats av läraren faller utanför tillämpningsområdet, om de används vid undervisning eller småbarnspedagogisk verksamhet för en avgränsad grupp under en viss tid eller i försökssyfte. Med begränsningen av tillämpningsområdet strävar man efter att trygga utbildningsanordnarnas möjligheter till avgränsad och lokal flexibilitet i utvecklings- och övningsuppgifter inom undervisning och småbarnsfostran. Utskottet finner det föreslagna motiverat, även om det finns spelrum för en större avgränsning. Om en utbildningsanordnare beslutar att mer eller mindre permanent börja använda digitalt material eller digitala tjänster som tagits fram som lärdomsprov eller övningsarbete måste anordnaren se till att de blir tillgängliga.

Tillgänglighetskraven

I 3 kap. i lagförslag 1 finns allmänna bestämmelser om tillgänglighetskraven och bland annat om ett tillgänglighetsutlåtanden (9 §) som varje tjänsteleverantör ska tillhandahålla på sin webbplats. Enligt förslaget ska utlåtandet innehålla bland annat en redogörelse för vilka delar av innehållet i tjänsteleverantörens digitala tjänster som inte uppfyller tillgänglighetskraven och även anvisningar om hur en tjänsteanvändare på ett alternativt sätt kan få de upplysningar eller den service som ingår i de digitala tjänsterna, om tjänsterna eller någon del av dem inte finns i en form som är tillgänglig för användaren. En tjänsteleverantör får avvika från tillgänglighetskraven på grundval av en oproportionerligt stor börda enligt 8 §, men sådana avvikelser måste motiveras i tillgänglighetsutlåtandet. Direktivet kräver att medlemsstaterna ska ordna med möjlighet att lämna återkoppling till tjänsteleverantörerna om hur tillgänglighetskraven uppfylls och huruvida information finns att få i tillgänglig form. Bestämmelser om responsmekanismen finns i den föreslagna 10 §.

I den föreslagna 7 § finns bestämmelser om grundläggande krav på tillgänglighet. Kraven bestäms närmare genom harmoniserade standarder eller delar av sådana. Kommissionen offentliggör hänvisningar till dessa i Europeiska unionens officiella tidning. Denna hänvisningsteknik används också i annan lag där man hänvisar till sådana rättsakter som bygger på standarder av teknisk natur och som kommissionen fått delegerad behörighet att anta. Utskottet konstaterar att en specificering av vilka standarder det rör sig om skulle leda till att lagstiftningen behöver ändras allt eftersom standardernas versionsnumrering ändras. Enligt uppgift har den europeiska standard som avses i webbtillgänglighetsdirektivet redan ändrats sedan propositionen lämnades, och således har kommissionen offentliggjort en hänvisning till den nya standarden. De krav som gäller just nu ingår i version 2.1 av World Wide Web Consortiums dokument Web Accessibility Guideline.

Betänkande FvUB 27/2018 rd

Den föreslagna hänvisningstekniken är adekvat i detta sammanhang, menar förvaltningsutskottet, särskilt när man beaktar det som sägs ovan och bestämmelserna i 7 § om att tillsynsmyndigheten ska hålla de officiella översättningarna till finska och svenska av de avsedda standarderna eller delarna av dem, och av de riktlinjer som det i dessa hänvisas till, tillgängliga för allmänheten på sin webbplats på adressen www.saaavutettavuusvaatimukset.fi.

Också bestämmelserna i den föreslagna 12 § om tillsynsmyndighetens anvisningar och rådgivning är viktiga. Enligt förslaget ska tillsynsmyndigheten bland annat ge både tjänsteanvändarna och tjänsteleverantörerna allmänna anvisningar och allmän rådgivning om iakttagandet av de krav, fullgörandet av de skyldigheter och tillgodoseendet av de rättigheter som anges i 3 kap. I myndighetens uppgifter ingår också aktiv kommunikation till berörda grupper om innehållet i genomförandeakterna till webbtillgänglighetsdirektivet och om tillgänglighetskravens innehåll och utveckling. Vidare ska tillsynsmyndigheten delta i beredningen av internationella riktlinjer för tillgänglighet, och i samarbete med Transport- och kommunikationsverket se till att förpliktande tillgänglighetsstandarder som gäller digitala tjänster eller delar av standarderna samt de riktlinjer som det hänvisas till i standarderna eller delar av dem blir översatta till finska och svenska. Utskottet hänvisar också till justitieombudsmannens avgörandepraxis när det gäller språket på standarderna.

Det behövs anvisningar, mallar och rådgivning i fråga om tillgänglighet redan när lagen träder i kraft, påpekar utskottet. Utskottet har gjorts uppmärksam på att det behövs ytterligare upplysningar exempelvis om vad tillgänglighetsutlåtandet ska innehålla och vilka tjänster som kräver ett separat utlåtande. Dessutom krävs det adekvat information om övergångsreglerna.

Tillgänglighetstillsyn

Det föreslagna 4 kap. gäller tillsyn över tillgänglighetskraven och rättsskydd. Genom kapitlet genomförs innehållet i artiklarna 8 och 9 i webbtillgänglighetsdirektivet nationellt till den del det hör till medlemsstaternas behörighet.

Enligt 12 § är Regionförvaltningsverket i Södra Finland tillsynsmyndighet. Till myndighetens uppgifter hör dels i enlighet med vad som sägs ovan att ge allmänna anvisningar och allmän rådgivning och uppgifterna avseende tillgänglighetskraven och tillgänglighetsstandarderna, dels att övervaka och kontrollera att kraven iakttas. Myndigheten får ålägga tjänsteleverantören att inom skälig tid se till att dess digitala tjänster uppfyller kraven i 3 kap. Den får också ålägga tjänsteleverantören att med anledning av en begäran om utredning av tillgängligheten inom utsatt tid lämna tjänsteanvändaren behövligt datainnehåll i den digitala tjänsten i en form som uppfyller tillgänglighetskraven eller på något annat alternativt sätt som är tillgängligt för tjänsteanvändaren. Lagen avses också innehålla bestämmelser om tillsynsmyndighetens rätt att få information och utföra kontroller (13 §) och att förena ett åläggande eller tillgodoseendet av rätten att få information och utföra kontroller (14 §) med vite.

I den föreslagna 11 § föreskrivs det om anförande av tillgänglighetsklagan och begäran om utredning av tillgängligheten hos tillsynsmyndigheten. Syftet med bestämmelserna är att säkerställa tjänsteanvändarnas rättsskydd och möjliggöra en effektiv tillsyn via användarna. Bestämmelser om ändringssökande föreslås ingå i 15 §.

Betänkande FvUB 27/2018 rd

Enligt förslaget har tillsynsmyndigheten inte rätt att övervaka och kontrollera de digitala tjänster som riksdagens justitieombudsman och justitiekanslern i statsrådet tillhandahåller och inte heller att med tanke på uppfyllandet av tillgänglighetskraven meddela ålägganden som gäller dessa tjänster (12 § 4 mom.). Avsikten med bestämmelsen är att garantera att de högsta laglighetsövervakarna oberoende kan övervaka hur den i lagen avsedda tillsynsmyndigheten sköter sina uppgifter och hur de rättigheter som användarna av digitala tjänster har tillgodoses. Utskottet anser att denna avgränsning är lämplig.

I detta sammanhang vill utskottet påpeka att tillsynsmyndigheten, en statlig förvaltningsmyndighet, också kommer att övervaka de oberoende domstolarnas verksamhet, även om den tillsynen inte direkt gäller domstolarnas rättskipningsuppgifter. Dessutom möjliggör lagförslaget ett scenario där en administrativ tillsynsmyndighet utövar direkt tillsyn över ändamålsenligheten i domstolens digitala tjänster å ena sidan genom behandling av ärenden som gäller tillgänglighetsklagan och begäran om utredning av tillgängligheten och å andra sidan genom att meddela domstolen ålägganden, som den kan förena med vite. Domstolarna har å sin sida rätt att begära omprövning av sådana ålägganden och beslut som meddelats med anledning av en begäran om utredning av tillgängligheten och att överklaga till förvaltningsdomstolen. Samtidigt kommer förvaltningsdomstolarna att behandla de besvär som anförts över tillsynsmyndighetens avgöranden i fråga om digitala tjänster och därmed att övervaka lagligheten i myndighetens beslut. Utskottet anser att domstolarna inte bör omfattas av räckvidden för tillsynsmyndighetens behörighet. Frågan presenteras närmare i detaljmotiveringen.

För tydlighets skull vill utskottet poängtera att tillsynen över det ansvar och de skyldigheter som anges i 2 kap. omfattas av den allmänna laglighetsövervakningen och inte lyder under behörigheten för den tillsynsmyndighet som avses i lagen.

Elektronisk identifiering av tjänsteanvändarna

I 2 kap. ingår bland annat bestämmelser om elektronisk identifiering av tjänsteanvändarna. Utskottet noterar att de föreslagna bestämmelserna behövs eftersom den nuvarande regleringen saknar klara bestämmelser om de situationer där tjänsteanvändarna behöver identifieras och avsaknaden av en identifieringsmöjlighet har setts som ett hinder för elektronisk kommunikation med myndigheterna. Saken har uppmärksammats också inom laglighetsövervakningen.

Enligt förslaget får en myndighet kräva elektronisk identifiering av en användare av digitala tjänster endast om det behövs för att säkerställa användarens åtkomsträttigheter i anslutning till en tjänst eller dess datainnehåll eller på grund av rättsverkningarna av en åtgärd som utförs i tjänsten. Avsikten med bestämmelsen är att understryka att tjänsteanvändarna inte aktivt behöver identifieras genom något särskilt identifierings- eller inloggningsförfarande för alla digitala tjänster eller i alla kundsituationer, utan att behovet av identifiering ska bedömas från fall till fall utifrån respektive tjänst och arten av de funktioner som ingår i den. Bestämmelsen har enligt propositionen samband med myndigheternas skyldighet att se till att de digitala tjänsternas innehåll iakttar en god offentlighets- och sekretesstruktur. Också dataskyddsförordningen måste beaktas.

Utskottet understryker vikten av 6 § 2 mom. i synnerhet för Migrationsverkets verksamhet. Momentet gör det möjligt att av vägande och motiverade skäl identifiera en tjänsteanvändare också

Betänkande FvUB 27/2018 rd

med hjälp av någon annan motsvarande informationssäker identifieringstjänst än en sådan tjänst för identifiering av fysiska personer som avses i 3 § 4 punkten i lagen om förvaltningens gemensamma stödtjänster för e-tjänster eller med hjälp av stark autentisering som avses i 2 § 1 mom. 1 punkten i lagen om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster. Sekretessbelagda uppgifter behandlas ofta i samband med ansökningar om uppehållstillstånd och tilläggsutredningarna, men stark autentisering av tredjelandsmedborgare är i allmänhet inte möjlig utomlands.

DETALJMOTIVERING

1. Lag om tillhandahållande av digitala tjänster

2 §. Definitioner. I 2 § 5 punkten definieras vad som avses med en myndighet i den aktuella lagen. Bestämmelsen anger också andra som lagens bestämmelser om myndigheter ska tillämpas på. Denna reglering är viktig bland annat av den anledningen att 2 kap. i den föreslagna lagen tillämpas enbart på myndigheter.

Det är utifrån propositionen något oklart om lagen ska tillämpas på Jubileumsfonden för Finlands självständighet (Sitra). Bestämmelser om Sitra finns i lagen om Jubileumsfonden för Finlands självständighet (717/1990). Den allmänna tolkningen är att Sitra är en offentligrättslig fond och därmed inte en myndighet enligt 5 punkten. Enligt lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016, upphandlingslagen) är Sitra en upphandlande enhet som ingår i upphandlingslagens tillämpningsområde (offentligrättsligt organ). Riksdagens justitieombudsman ansåg i ett beslut i ett klagomålsärendet den 8 juni 2016 att Sitra på det sätt som anges i beslutet är en självständig offentligrättslig fond som kan jämföras med sådana självständiga offentligrättsliga inrättningar som avses i de allmänna lagarna för förvaltningen och som sköter uppgifter inom den medelbara offentliga förvaltningen och som i sin verksamhet ska iaktta bland annat förvaltningslagen, språklagen och offentlighetslagen på det sätt som närmare anges i beslutet. I början av 2019 trädde en sådan ändring (1366/2018) av lagen om Jubileumsfonden för Finlands självständighet i kraft som säger att bestämmelserna i förvaltningslagen (434/2003), språklagen (423/2003), lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) ska tillämpas på fondens verksamhet. Enligt motiveringen till den ändringen ska förteckningen inte anses vara uttömmande och hänvisningen ska även anses gälla de andra allmänna förvaltningslagarna (RP 192/2018 rd).

Utskottet har tagit del av dessa synpunkter och anser att fonden för tydlighet skull bör nämnas särskilt i 5 punkten som en i lagen avsedd myndighet. Därmed blir 2 kap. tillämplig på Sitra. Detta kan anses motiverat när man beaktar att lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet och de andra allmänna förvaltningslagarna redan i detta nu gäller fonden.

3 §. Lagens tillämpningsområde. I det föreslagna 3 mom. finns sådana avgränsningar av tillämpningsområdet som bygger på direktivet. Enligt 1 punkten tillämpas lagen inte på webbplatser på intranät eller extranät eller mobilapplikationer som används på arbetsplatser och är avsedda för ett begränsat antal personer. Bestämmelsen bör emellertid på det sätt som anges i de allmänna övervägandena ändras så att den ligger i linje med kommissionens tolkning. Därför föreslår utskottet en ny bestämmelse i 1 punkten. Enligt den ska lagens 3 och 4 kap. dock tillämpas på

Betänkande FvUB 27/2018 rd

sådana webbplatser på intranät eller extranät och sådana mobilapplikationer som används på myndigheters och offentligrättsliga inrättningars arbetsplatser, när webbplatserna eller applikationerna gjorts om helt den 23 september 2019 eller senare.

I den bestämmelse som utskottet föreslår avses med webbplatser på intranät eller extranät och mobilapplikationer som helt gjorts om sådana situationer där hela publiceringsverktyget för intranätet förnyas eller situationer där en ny mobilapplikation börjar användas på arbetsplatsen. Bestämmelserna om arbetsplatser gäller här bara myndigheter och offentligrättsliga inrättningar, och då uppfylls minimikraven i direktivet.

12 §. Tillsynsmyndighet och dess uppgifter och behörighet. Utskottet föreslår en teknisk ändring i 2 mom. 2 punkten. Ändringen gäller namnet på myndigheten och beror på att Kommunikationsverkets uppgifter överfördes till Transport- och kommunikationsverket den 1 januari 2019. Den nya myndigheten inrättades genom lagen om Transport- och kommunikationsverket (935/2018).

Av de skäl utskottet framför i sina allmänna överväganden föreslår det ett *nytt 5 mom.* där det sägs att domstolarna inte omfattas av den behörighet att utöva tillsyn, utföra kontroller och meddela ålägganden som tillsynsmyndigheten enligt 4 kap. har. Avsikten är att på detta sätt säkerställa domstolarnas oavhängighet vid rättskipning och att undvika motstridigheter som kan uppkomma av bindande beslut inom tillsynsmyndighetens behörighet och ändringssökande i dessa. Var och en har rätt att anföra tillgänglighetsklagan hos tillsynsmyndigheten också om sådana avvikelser i en domstols digitala tjänster som gäller tillgänglighetsklagan och tjänsteanvändare har rätt att begära utredning av tillgängligheten. En begränsning av behörigheten innebär emellertid att tillsynsmyndigheten i sådana lägen bara kan ge domstolar allmänna anvisningar och allmän rådgivning om att anpassa den digitala tjänsten i överensstämmelse med tillgänglighetskraven. Detta bör dock ses som experthjälp av teknisk natur som inte gäller domstolarnas rättskipning.

17 §. Övergångsbestämmelser. I 1 mom. kopplas övergångsbestämmelserna till den föreslagna lagens ikraftträdande. Avsikten var att lagen skulle träda i kraft den 1 september 2018. Eftersom det datumet redan är passerat måste övergångsbestämmelserna ändras.

Enligt artikel 12.3 i webbtillgänglighetsdirektivet ska medlemsstaterna tillämpa direktivets bestämmelser enligt följande:

- a) för offentliga myndigheters webbplatser som inte offentliggjorts före den 23 september 2018 från och med den 23 september 2019
- b) för alla offentliga myndigheters webbplatser som inte omfattas av led a från och med den 23 september 2020
- c) för offentliga myndigheters mobila applikationer från och med den 23 juni 2021.

Eftersom den föreslagna lagen nu kan träda i kraft först efter den 23 september 2018 föreslår utskottet att övergångstiderna i 1 mom. kopplas till de tidpunkter som nämns i direktivet.

Vidare anser utskottet att 1 mom. utöver 3 kap. också bör hänvisa till 11 §, som gäller anförande av tillgänglighetsklagan och begäran om utredning av tillgängligheten. Tillgänglighetsklagan och begäran om utredning av tillgängligheten anknyter till de krav och skyldigheter som tjänsteleve-

Betänkande FvUB 27/2018 rd

rantören har enligt 3 kap., och regleringen bör beakta när kraven och skyldigheterna blir obligatoriska för tjänsteleverantören. Av samma anledning bör en hänvisning till 11 § också fogas till första meningen i 2 mom.

Det föreslagna 3 mom. gäller filformat för kontorsprogramvara i digitala tjänster. Enligt artikel 1.4 i webbtillgänglighetsdirektivet tillämpas det inte på sådana filformat för dokument på webbplatser och i mobila applikationer som offentliggjorts före den 23 september 2018, om sådant innehåll inte behövs för att genomföra de aktiva administrativa förfaranden som följer av den berörda offentliga myndighetens uppgifter. Filformaten för dokument (kontorsprogramvara) är en del av innehållet på webbplatser och i mobila applikationer, och således tillämpas tillgänglighetskraven på dem på samma sätt som på annat innehåll inom ramen för samma övergångsbestämmelser. Utskottet föreslår att 3 mom. ändras för att motsvara direktiv innehållet i enlighet med detaljmotiveringen och vidare genom tillägg av en hänvisning till 11 §.

Övergångsbestämmelsen i 3 mom. innebär att filformat för kontorsprogramvara som offentliggjorts den 23 september 2018 eller senare i efterhand måste ges ett sådant format att de uppfyller tillgänglighetskraven eller på annat sätt förnyas för att motsvara de kraven. Också de filformat som offentliggjorts före den 23 september 2018 måste omformas i enlighet med tillgänglighetskraven inom ramen för övergångsbestämmelserna för innehållet på webbplatser och i mobilapplikationer, om dessa filformat för kontorsprogramvara är avsedda för att inleda ärenden eller de på något annat sätt hänger samman med ärendehanteringens på så sätt att filerna behövs för behandlingen för att bestämma den berörda personens intressen, rättigheter och skyldigheter och för att tillgodose intressena och rättigheterna och fullgöra skyldigheterna.

2. Lag om ändring av lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet

Ikraftträdandebestämmelsen. Enligt 17 § 6 mom. i den föreslagna lagen om tillhandahållande av digitala tjänster (lagförslag 1) börjar 2 kap. i den lagen tillämpas sex månader efter ikraftträdandet. Bestämmelserna i 2 kap. i den lagen ersätter 5 och 6 § i lagförslag 2. Av dem föreslås det ändringar i 5 §, medan 6 § enligt förslaget ska upphävas. Någon motsvarande övergångsbestämmelse ingår inte i lagförslag 2. Enligt propositionen ska lagarna träda i kraft samtidigt. Utskottet föreslår att ikraftträdandebestämmelsen kompletteras med en övergångsbestämmelse som säger att de 5 och 6 § som gällde vid ikraftträdandet ska tillämpas i sex månader efter lagens ikraftträdande. Syftet är att undvika att det under sex månader efter ikraftträdandet inte finns några bestämmelser om anordnande av elektronisk service och digitala tjänster.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Förvaltningsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i proposition RP 60/2018 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om tillhandahållande av digitala tjänster

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att främja tillgången till digitala tjänster, tjänsternas kvalitet och informationssäkerhet samt innehållets tillgänglighet och att på så sätt förbättra vars och ens möjligheter att använda digitala tjänster på lika villkor.

Genom denna lag genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2102 om tillgänglighet avseende offentliga myndigheters webbplatser och mobila applikationer, nedan *tillgänglighetsdirektivet*.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *webbplats* textinnehåll, filer, bilder, blanketter och annat reproducerbart datainnehåll i digital form vilka individualiseras med hjälp av ett domännamn och är tillgängliga i ett datanät genom olika terminalutrustningar och deras programvara,

2) *mobilapplikation* en programvara som har planerats och utvecklats för användning av allmänheten i mobila enheter som smarttelefoner och pekplattor,

3) *digitala tjänster* webbplatser och mobilapplikationer samt funktioner i anslutning till dem,

4) *tillgänglighet* principer och tekniska hänsyn som ska respekteras när digitala tjänster planeras, utvecklas, underhålls och uppdateras, i syfte att göra tjänsterna mer tillgängliga för användarna, särskilt personer med funktionsnedsättning,

Betänkande FvUB 27/2018 rd

5) *myndighet* statliga myndigheter, statliga affärsverk, kommunala myndigheter, riksdagens ämbetsverk, republikens presidents kansli, självständiga offentligrättsliga inrättningar och Jubileumsfonden för Finlands självständighet; det som i denna lag föreskrivs om myndigheter tillämpas också på ortodoxa kyrkan och dess församlingar, universitet som avses i 1 § i universitetslagen (558/2009) och yrkeshögskolor som avses i yrkeshögskolelagen (932/2014) samt på andra aktörer till den del de sköter offentliga förvaltningsuppgifter,

6) *offentligrättslig inrättning* en juridisk person som särskilt har inrättats för att tillgodose behov i det allmännas intresse utan industriell eller kommersiell karaktär och

a) som till största delen finansieras av en myndighet, eller

b) vars ledning står under kontroll av en myndighet, eller

c) i vars förvaltnings-, styrelse- eller kontrollorgan mer än hälften av ledamöterna utses av en myndighet,

7) *tjänsteleverantör* myndigheter och offentligrättsliga inrättningar samt företag, stiftelser, föreningar och andra sammanslutningar vars digitala tjänster omfattas av denna lag,

8) *harmoniserad standard* en europeisk standard som antagits på grundval av Europeiska kommissionens begäran för tillämpningen av unionens harmoniseringslagstiftning,

9) *tidsberoende media* ljud, videobilder eller en kombination av dem, som kan inbegripa interaktion.

3 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas

1) på myndigheters digitala tjänster,

2) på offentligrättsliga inrättnings digitala tjänster,

3) på företags, stiftelsers, föreningars och andra sammanslutningars digitala tjänster i fråga om vilka en myndighet som avses i denna lag deltar i finansieringen av utvecklingen eller användningen med minst hälften av utvecklingskostnaderna eller de årliga underhållskostnaderna,

4) på identifieringstjänster som tillhandahålls av sådana leverantörer av identifieringstjänster som finns införda i det register som avses i 12 § i lagen om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster (617/2009) samt på sådana delar av digitala tjänster som används via en i 3 § 1 mom. 8 punkten i lagen om förvaltningens gemensamma stödtjänster för e-tjänster (571/2016) avsedd samlad förvaltningstjänst för internetbetalning och med vilka betalningsuppdrag kan skötas,

5) på digitala tjänster som tillhandahålls av enheter som är verksamma med stöd av särskilda rättighet eller ensamrättigheter som har beviljats av offentliga företag som avses i 5 § 4 mom. i lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (1398/2016) eller beviljats av myndigheter som avses i 5 § 5 mom. i den lagen, till den del syftet med tjänsterna är att tillhandahålla allmänheten tjänster inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster,

6) på digitala tjänster som tillhandahålls av kreditinstitut som avses i 1 kap. 7 § i kreditinstitutslagen (610/2014), av betalningsinstitut som avses i 5 § 2 punkten i lagen om betalningsinstitut (297/2010), av värdepappersföretag som avses i 1 kap. 13 § 1 mom. 1 punkten i lagen om investeringstjänster (747/2012), av försäkringsbolag som avses i 1 kap. 1 § 1 mom. i försäkringsbolagslagen (521/2008) och av försäkringsföreningar som avses i 1 kap. 1 § 1 mom. i lagen om för-

Betänkande FvUB 27/2018 rd

säkringsföreningar (1250/1987), till den del syftet med tjänsterna är att tillhandahålla tjänster för allmänheten.

Bestämmelserna i 2 kap. tillämpas på myndigheters digitala tjänster och andra elektroniska dataöverföringsmetoder som tillhandahålls allmänheten, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag. Bestämmelserna i 2 kap. tillämpas inte på polisundersökningar och förundersökningar. På förfarandena vid myndigheter tillämpas i övrigt det som föreskrivs om anhängiggörande av ärenden, delgivning av beslut, offentlighet i myndigheternas verksamhet, behandling av personuppgifter, arkivering av handlingar, det språk som används vid behandling av ärenden och behandling av ärenden. Särskilda bestämmelser gäller i fråga om tillämpningen av lagen på evangelisk-lutherska kyrkans digitala tjänster.

Denna lag tillämpas inte

1) på webbplatser på intranät eller extranät eller mobilapplikationer som används på arbetsplatser och är avsedda för ett begränsat antal personer; 3 och 4 kap. ska dock tillämpas på sådana webbplatser på intranät eller extranät och sådana mobilapplikationer som används på myndigheters och offentligt rättsliga inrättnings arbetsplatser, när webbplatserna eller applikationerna gjorts om helt den 23 september 2019 eller därefter,

2) vid småbarnspedagogisk verksamhet som avses i lagen om småbarnspedagogik (36/1973) eller vid undervisning som avses i lagen om grundläggande utbildning (628/1998), gymnasielagen (629/1998), lagen om yrkesutbildning (531/2017), lagen om fritt bildningsarbete (632/1998), universitetslagen eller yrkeshögskolelagen, när en webbplats eller mobilapplikation kommer till i samband med den småbarnspedagogiska verksamheten eller undervisningen och används i en avgränsad grupp under en viss tid,

3) på digitala tjänster som tillhandahålls av dem som bedriver offentlig rundradioverksamhet,

4) på tjänsteleverantörers direktsändningar av sådana tidsberoende media på webbplatser eller i mobilapplikationer som inte spelas in för att bevaras och publiceras på nytt på nätet,

5) på onlinekartor och karttjänster; om en karta i en tjänsteleverantörs digitala tjänst emellertid är avsedd för navigering, ska dess väsentliga datainnehåll som vägleder användaren dock tillhandahållas på ett alternativt sätt i en digital form som uppfyller tillgänglighetskraven,

6) på sådant innehåll i en tjänsteleverantörs digitala tjänster som inte produceras, finansieras eller övervakas av tjänsteleverantören själv,

7) på reproduktioner av föremål från kulturarvssamlingar som inte kan överföras i en form som uppfyller tillgänglighetskraven.

2 kap.

Digitala tjänster som myndigheterna ordnar för allmänheten

4 §

Planering och underhåll av digitala tjänster

Myndigheterna ska planera och underhålla sina digitala tjänster på ett sådant sätt att tjänsternas informationssäkerhet och dataskydd säkerställs och så att det säkerställs att tjänsterna är lätta att hitta och använda. Dessutom ska myndigheterna se till att deras digitala tjänster är kompatibla med den programvara och de kommunikationsförbindelser som används allmänt.

Betänkande FvUB 27/2018 rd

Myndigheterna ska se till att de digitala tjänster som de ansvarar för och de andra elektroniska dataöverföringsmetoder som de använder också finns tillgängliga vid andra tider än under myndigheternas servicepunkters öppettider. Avbrott i de digitala tjänsterna och i andra elektroniska dataöverföringsmetoder ska förläggas till tidpunkter då de används i ringa omfattning. Allmänheten ska på lämpligt sätt informeras om avbrotten i förväg. Myndigheterna ska vid avbrott offentliggöra anvisningar om hur var och en kan få sina ärenden skötta på ett alternativt sätt.

Myndigheterna ska säkerställa att deras digitala tjänster är tillräckligt kompatibla med de stödtjänster som avses i 3 § i lagen om förvaltningens gemensamma stödtjänster för e-tjänster och med andra myndigheters digitala tjänster.

5 §

Tillhandahållande av digitala tjänster

Myndigheterna ska ge alla en möjlighet att med hjälp av digitala tjänster eller andra elektroniska dataöverföringsmetoder sända elektroniska meddelanden och handlingar som hänför sig till deras behov att utretta ärenden. Myndigheterna ska ge alla en möjlighet att i sina ärenden för mottagande av elektroniska meddelanden och handlingar från en myndighet använda en meddelandeförmedlingstjänst som avses i lagen om förvaltningens gemensamma stödtjänster för e-tjänster eller någon annan tillräckligt informationssäker elektronisk dataöverföringsmetod, om myndigheten kan sända meddelandet eller handlingen i elektronisk form.

Myndigheterna ska i sina digitala tjänster ge tydlig information om hur var och en elektroniskt kan sköta sina ärenden hos myndigheterna. Myndigheterna ska i sina digitala tjänster offentliggöra kontaktuppgifter av vilka det framgår var allmänheten har möjlighet att få råd i användningen av en myndighets digitala tjänster.

En myndighet kan temporärt begränsa användningen av en digital tjänst till vissa användargrupper eller till en viss region, om det är nödvändigt för att utveckla eller testa tjänsten.

6 §

Elektronisk identifiering av tjänsteanvändarna

Myndigheterna kan kräva elektronisk identifiering av en användare av digitala tjänster endast om det behövs för att säkerställa användarens åtkomsträttigheter i anslutning till en tjänst eller dess datainnehåll eller på grund av rättsverkningarna av en åtgärd som utförs i tjänsten.

Om det är möjligt att få se och använda sekretessbelagt datainnehåll i en digital tjänst, ska tjänsteanvändaren identifieras med hjälp av en sådan tjänst för identifiering av fysiska personer som avses i 3 § 4 punkten i lagen om förvaltningens gemensamma stödtjänster för e-tjänster, med hjälp av stark autentisering som avses i 2 § 1 mom. 1 punkten i lagen om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster eller av vägande och motiverande skäl med hjälp av någon annan motsvarande informationssäker identifieringstjänst.

Betänkande FvUB 27/2018 rd

3 kap.

Digitala tjänsters tillgänglighet

7§

Tillgänglighetskrav och iakttagandet av dem

Tjänsteleverantören ska säkerställa att innehållet i de digitala tjänsterna är möjligt att uppfatta och förstå och att användargränssnitt och navigering är hanterbara och driftsäkra, i enlighet med tillgänglighetskraven. Tillgänglighetskraven anges i Europeiska unionens officiella tidning i de hänvisningar som Europeiska kommissionen har offentliggjort och som gäller harmoniserade standarder eller delar av dem.

Tillsynsmyndigheten ska hålla de officiella översättningarna till finska och svenska av de i 1 mom. avsedda harmoniserade standarderna eller delarna av dem, och av de riktlinjer som det i dessa hänvisas till, tillgängliga för allmänheten på sin webbplats på adressen www.saaavutet-tavuusvaatimukset.fi.

De digitala tjänsternas datainnehåll ska uppfylla tillgänglighetskraven, när datainnehållet är tillgängligt för tjänsteanvändarna. Om tidsberoende media publiceras i en digital tjänst som är avsedd för allmänheten, ska tjänsteleverantören emellertid se till att förinspelade tidsberoende media stämmer överens med tillgänglighetskraven inom 14 dygn från den ursprungliga publiceringen eller återpubliceringen.

En tjänsteleverantör ska vid offentlig upphandling beakta tillgänglighetskraven i enlighet med 71 § 1 mom. i lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016) och 75 § 1 mom. i lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster, om tjänsteleverantörens verksamhet omfattas av upphandlingslagstiftningen.

8 §

Oproportionell börda

En tjänsteleverantör kan avvika från tillgänglighetskraven bara om leverantören med stöd av en förhandsbedömning av tillgängligheten kan visa att iakttagandet av kraven skulle medföra en oproportionell börda för verksamheten.

Vid bedömningen av en oproportionell börda ska man särskilt beakta det behov som personer med funktionsnedsättning har av att använda de digitala tjänsterna i fråga samt tjänsteleverantörens storlek och ekonomiska ställning och verksamhetens art och omfattning.

9§

Tillgänglighetsutlåtande

Varje tjänsteleverantör ska tillhandahålla ett tillgänglighetsutlåtande, som åtminstone ska innehålla

1) en redogörelse för vilka delar av innehållet i tjänsteleverantörens digitala tjänster som inte uppfyller tillgänglighetskraven samt skälen till avvikelser från dessa krav,

Betänkande FvUB 27/2018 rd

2) anvisningar om hur en tjänsteanvändare på ett alternativt sätt kan få de upplysningar eller den service som ingår i de digitala tjänsterna, om tjänsterna eller någon del av dem inte finns i en form som är tillgänglig för användaren,

3) tjänsteleverantörens elektroniska adress dit tjänsteanvändaren kan sända respons om tillgängligheten,

4) en länk till tillsynsmyndighetens webbplats där tjänsteanvändaren kan anföra tillgänglighetsklagan eller begära utredning av tillgängligheten.

Tillgänglighetsutlåtandet ska hållas uppdaterat i den form som med stöd av artikel 7.2 i tillgänglighetsdirektivet särskilt anges i Europeiska kommissionens genomförandeakter. Tillsynsmyndigheten ska hålla en sådan mall för tillgänglighetsutlåtanden som avses i genomförandeakterna allmänt tillgänglig på sin webbplats på adressen www.saavutettavuusvaatimukset.fi.

Tjänsteleverantören ska hålla tillgänglighetsutlåtandet lätt tillgängligt i en form som är tillgänglig på tjänsteleverantörens webbplats. Ett tillgänglighetsutlåtande som gäller mobilapplikationer ska vara i tillgänglig form, och det ska göras tillgängligt på den tjänsteleverantörs webbplats som tillhandahåller applikationen i fråga eller på något annat sätt så att utlåtandet finns att tillgå när mobilapplikationen laddas ner.

10 §

Respons om tillgängligheten

Var och en har rätt att till en tjänsteleverantörs elektroniska adress som framgår av tillgänglighetsutlåtandet sända respons om sådana avvikelser från tillgänglighetskraven som upptäcks i de digitala tjänsterna eller att begära preciseringar av skälen till en oproportionell börda.

Om användaren av en digital tjänst för att utreda sina intressen, rättigheter eller skyldigheter, eller för att få sina intressen eller rättigheter tillgodosedda eller för att fullgöra sina skyldigheter behöver sådant innehåll i den digitala tjänsten som inte uppfyller tillgänglighetskraven, har användaren rätt att av grundad anledning i ett enskilt fall få detta innehåll i en form som uppfyller tillgänglighetskraven eller annars få innehållet på ett alternativt sätt som är tillgängligt för tjänsteanvändaren. Begäran om att få innehållet i en digital tjänst i tillgänglig form ska lämnas till tjänsteleverantören via den elektroniska adress som framgår av tillgänglighetsutlåtandet eller med hjälp av andra alternativa kontaktuppgifter som har offentliggjorts. Särskilda bestämmelser gäller i fråga om rätten att få uppgifter ur myndighetshandlingar och i fråga om förfarandet när det gäller denna rätt.

Tjänsteleverantören ska till den som har sänt respons sända en elektronisk mottagningskvitteering där det framgår när responsen har tagits emot. Tjänsteleverantören ska svara på respons och begäranden utan dröjsmål men senast inom två veckor från det att tjänsteleverantören blev kontaktad. Om begäran om att få information i en form som uppfyller tillgänglighetskraven gäller ett omfattande innehåll i en digital tjänst, kan tjänsteleverantören förlänga svarstiden med högst två veckor. Den tjänsteanvändare som har lämnat begäran ska underrättas om tilläggs tiden.

Om tjänsteleverantören med anledning av en begäran som avses i 2 mom. inte lämnar information om innehållet i en digital tjänst i tillgänglig form, ska tjänsteleverantören upprätta ett skriftligt motiverat intyg över detta för den tjänsteanvändare som begärt informationen.

Betänkande FvUB 27/2018 rd

4 kap.

Tillsyn över tillgänglighetskraven samt rättsskydd

11 §

Tillgänglighetsklagan och begäran om utredning av tillgängligheten

Var och en har rätt att hos tillsynsmyndigheten anförda tillgänglighetsklagan om en tjänsteleverantör som inte har iakttagit de krav eller fullgjort de skyldigheter som anges i 3 kap. På behandlingen av tillgänglighetsklagan tillämpas bestämmelserna om förvaltningsklagan i 8 a kap. i förvaltningslagen (434/2003).

En tjänsteanvändare kan hos tillsynsmyndigheten begära utredning av tillgängligheten

1) om tjänsteleverantören har utfärdat eller låtit bli att utfärda ett intyg som avses i 10 § 4 mom. eller

2) om tjänsteleverantören inte har svarat på en i 10 § 2 mom. avsedd begäran som gäller innehållet i en digital tjänst på det sätt eller inom den tid som anges i 3 mom. i den paragrafen.

12 §

Tillsynsmyndighet och dess uppgifter och behörighet

Tillsynsmyndighet enligt denna lag är Regionförvaltningsverket i Södra Finland, som utövar tillsyn över fullgörandet av de skyldigheter och iakttagandet av de krav som anges i 3 kap.

Tillsynsmyndigheten ska

1) ge allmänna anvisningar och allmän rådgivning om iakttagandet av de krav, fullgörandet av de skyldigheter och tillgodoseendet av de rättigheter som anges i 3 kap.,

2) delta i beredningen av internationella riktlinjer för tillgänglighet och i samarbete med **Transport- och kommunikationsverket** se till att förpliktande tillgänglighetsstandarder som gäller digitala tjänster eller delar av standarderna samt de riktlinjer som det hänvisas till i standarderna eller delar av dem blir översatta till finska och svenska,

3) övervaka och kontrollera att tillgänglighetskraven iakttas på det sätt som med stöd av artikel 8.2 i tillgänglighetsdirektivet anges i Europeiska kommissionens genomförandeakter,

4) regelbundet höra olika intressentgrupper om iakttagandet av tillgänglighetskraven,

5) lämna Europeiska kommissionen rapporter om resultatet av övervakningen i enlighet med artikel 8.4 i tillgänglighetsdirektivet.

Tillsynsmyndigheten kan

1) när den utför uppgifter enligt 2 mom. 3 punkten ålägga tjänsteleverantören att inom skälig tid se till att de digitala tjänsterna uppfyller kraven i 3 kap.,

2) ålägga tjänsteleverantören att med anledning av en i 11 § 2 mom. avsedd begäran om utredning av tillgängligheten inom utsatt tid lämna tjänsteanvändaren behövligt datainnehåll i den digitala tjänsten i en form som uppfyller tillgänglighetskraven eller på något annat alternativt sätt som är tillgängligt för tjänsteanvändaren.

Tillsynsmyndigheten har inte rätt att övervaka och kontrollera de digitala tjänster som riksdagens justitieombudsman och justitiekanslern i statsrådet tillhandahåller och inte heller att med tanke på uppfyllandet av tillgänglighetskraven meddela ålägganden som gäller dessa tjänster.

Betänkande FvUB 27/2018 rd

Tillsynsmyndighetens tillsyn och kontroller enligt detta kapitel får heller inte gälla domstolar, och tillsynsmyndigheten får inte meddela domstolarna ålägganden som gäller deras digitala tjänster. (Nytt 5 mom.)

13 §

Rätt att få information och utföra kontroller

Tillsynsmyndigheten har trots sekretessbestämmelserna rätt att för behandlingen av ett ärende som gäller klagan eller för utförandet av en övervaknings- eller kontrolluppgift avgiftsfritt få nödvändiga uppgifter och utredningar om iakttagandet av tillgänglighetskraven. Tillsynsmyndigheten kan bestämma att uppgifterna ska lämnas inom utsatt tid och i en viss form.

Om det är nödvändigt för tillsynen har tillsynsmyndigheten rätt att bestämma att det i tjänsteleverantörens lokaler, med undantag för utrymmen som används för boende av permanent natur, ska utföras en kontroll av hur de digitala tjänsterna uppfyller tillgänglighetskraven. Tjänsteleverantören ska på begäran ge tillsynsmyndigheten nödvändiga åtkomsträttigheter för att kontrollen ska kunna utvidgas till sådana digitala tjänster som omfattas av denna lag och vars användning är begränsad i datanätet.

Tillsynsmyndigheten kan anlita utomstående experter som hjälp vid kontrollerna. På utomstående experter tillämpas 14 och 15 § i statstjänstemannalagen (750/1994) samt bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de utför kontroller som avses i denna lag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

14 §

Vite

Tillsynsmyndigheten kan förena ett i 12 § 3 mom. avsett åläggande i fråga om iakttagandet av tillgänglighetskraven samt tillgodoseendet av rätten enligt 13 § 1 och 2 mom. att få information och utföra kontroller med vite. Bestämmelser om vite finns i viteslagen (1113/1990).

15 §

Ändringssökande

Omprövning av ett beslut som tillsynsmyndigheten har fattat till följd av en i 11 § 2 mom. avsedd begäran om utredning av tillgängligheten och omprövning av ett åläggande som myndigheten har meddelat med stöd av 12 § 3 mom. får begäras på det sätt som anges i förvaltningslagen.

Ett beslut som meddelas med anledning av begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Över förvaltningsdomstolens beslut får besvär anföras hos högsta förvaltningsdomstolen endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Betänkande FvUB 27/2018 rd

5 kap.

Ikraftträdande

16 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

17 §

Övergångsbestämmelser

Bestämmelserna i 3 kap. **och 11 §** i denna lag tillämpas från och med den 23 september 2019 på webbplatser som har offentliggjorts **den 23 september 2018 eller efter det**, och från och med den 23 september 2020 på webbplatser som har offentliggjorts före **den 23 september 2018**.

Bestämmelserna i 3 kap. **och 11 §** i denna lag tillämpas från och med den 23 juni 2021 på mobilapplikationer. Denna lag tillämpas inte på sådant innehåll på webbplatser eller i mobilapplikationer som har arkiverats före den 23 september 2019, om inte innehållet behövs för skötseln av ett ännu inte avgjort ärende hos en myndighet.

Bestämmelserna i 3 kap. **och 11 §** i denna lag tillämpas på sådana filformat för kontorsprogramvara i digitala tjänster som har offentliggjorts ~~efter~~ den 23 september 2018 **eller efter det. Bestämmelserna i 3 kap. och 11 § tillämpas dock på filformat för kontorsprogramvara som offentliggjorts före den 23 september 2018, om filformaten behövs för att bestämma, fullgöra eller tillgodose den berörda personens intressen, rättigheter och skyldigheter.**

Denna lag tillämpas på förinspelade tidsberoende media från och med den 23 september 2020.

Denna lag tillämpas från och med den 1 januari 2021 på digitala tjänster som avses i 3 § 1 mom. 5 och 6 punkten.

Bestämmelserna i 2 kap. i denna lag börjar tillämpas sex månader efter ikraftträdandet.

2.

Lag

om ändring av lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) 6 §
samt
ändras 5 § som följer:

5 §

Anordnande av elektronisk service

Bestämmelser om anordnande av elektronisk service och om säkerställande av tillgången till elektronisk service finns i lagen om tillhandahållande av digitala tjänster (/).

Denna lag träder i kraft den 20 . Den 5 och 6 § som gällde vid ikraftträdandet av denna lag ska tillämpas i sex månader efter ikraftträdandet.

Helsingfors 1.2.2019

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Juho Eerola sf
vice ordförande Timo V. Korhonen cent
medlem Anders Adlercreutz sv
medlem Pertti Hakanen cent
medlem Kari Kulmala blå
medlem Antti Kurvinen cent
medlem Olli-Poika Parviainen gröna
medlem Juha Pylväs cent
medlem Veera Ruoho saml
medlem Joonas Räsänen sd
medlem Matti Semi vänst
medlem Mari-Leena Talvitie saml
medlem Tapani Tölli cent
ersättare Lasse Hautala cent.

Betänkande FvUB 27/2018 rd

Sekreterare var

utskottsråd Minna-Liisa Rinne.